

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΚΩ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

— 30 Ὀκτωβρίου 1893. —

ΤΕΥΧΟΣ ΣΤ΄.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΑΙΓΥΠΤΙΟΙΣ

Ὁ αἰὼν ἡμῶν ὅστις ὑφ' ὄλας τὰς ἐπόψεις δύναται νὰ κληθῆ αἰὼν τῶν μεγαλητέρων καὶ σπουδαιότερων ἀνακαλύψεων, δύναται νὰ καυχηθῆ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ παναρχαίου Αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ, ὑπὸ ἔποψιν θρησκευτικὴν φιλολογικὴν ἀρχιτεκτονικὴν κτλ. Αἱ ἀκάματοι προσπάθειαι πρὸς ἐξερεύνησιν ἀρχαιοτάτων μνημείων, ἢ ἀνάγνωσις τῶν Ἱερογλυφικῶν, Ἰδιογραφικῶν, καὶ ἀλφάβητικῶν στοιχείων προσιτῶν μόνον τοῖς ἀρχαίοις Ἱερεῦσιν, ἔφερον εἰς φῶς πλήρη πολιτισμὸν ἀνερχόμενον εἰς πεντήκοντα ἑκατονταετηρίδας· οἱ λατρευταὶ καὶ θαυμασταὶ οὗτοι τοῦ ἡλίου, ἀπέδωκαν εἰς τὸν θάνατον λατρείαν εἰς ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων λαῶν ἔφθασε ποτέ· ὁ ἄνθρωπος ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον οὐδεμίαν εἶχεν ἀποστολήν, παρὰ τὴν ἠθικοποίησιν αὐτοῦ, ὅπως ἀπολαύσῃ δι' αὐτῆς ἐν πᾶσι μέλλοντι, ζωῆς εὐδαίμονος καὶ αἰωνίου. Τοῦτο μαρτυροῦσιν αἱ πυραμίδες, ἡ ταρίχευσις τῶν νεκρῶν, αἱ πρὸς αὐτοὺς προσφοραὶ, αἱ τῶν μνημείων ἐπιγραφαὶ κτλ.

Ἐντὸς τῶν μομιῶν εὐρέθησαν πάπυροι, ὧν ἡ ἀνάγνωσις ἔφερον εἰς φῶς βιβλίον, ὅπερ δίκην διαβατηρίου ἐτίθητο παρ' ἐκάστῳ νεκρῷ, καὶ ὅπερ ὁ Λέψιος ὠνόμασε «τὸ βιβλίον τῶν νεκρῶν»· ἐκ τοῦ σπουδαίου τούτου βιβλίου πληροφоруόμεθα πόσον ἡ ἰδέα τῆς αἰωνιότητος ἦτο ζωηροτάτη παρὰ τῷ λαῷ ἐκείνῳ, συντάξαντι τὸ βιβλίον τοῦτο, ἀντιγράφοντι κατὰ χιλιάδας ἀντιτύπων, ὅπως τιθέμενον παρὰ τοῖς νεκροῖς ἢ ἐφόδιον τῆς μελλούσης ζωῆς.

Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου μαθαίνομεν ποία ἦτο ἡ ἠθικὴ τοῦ λαοῦ ἐκείνου καθ' ἣν ἐποχὴν ζῆφος ἐκάλυπτε τὸν τότε γνωστὸν κόσμον· μετ' ἐκπλήξεως δὲ παρατηρεῖ τις, ὅτι ἡ

ελεημοσύνη, ἢ πρὸς τοὺς δυστυχεῖς συμπάθεια, ἢ πρὸς τοὺς ἀδυνατοὺς βοήθεια ἐθεωροῦντο ἀναγκαῖα ὅπως ἐλκύνωσι τὸ σέβας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξευμενίσωσι τὸ θεῖον.

Τὸ βιβλίον ἄρχεται δι' ὀδηγιῶν πρὸς τὴν ψυχὴν χωριζομένην ἐκ τοῦ σώματος· ὅλαι αἱ δοκιμασίαι ἄς θὰ ὑποστῆ μέχρι τῆς ἀφομοιώσεώς της πρὸς τὸ θεῖον· προλέγονται αὐτῇ· πᾶσαι αἱ μαγικαὶ ἐπωδαί, πᾶσαι αἱ προσευχαὶ καὶ λιτανεῖαι, καὶ ἐξομολογήσεις ἄς θὰ εἴπει εἰς τοὺς καταχθονίους δικαστάς της ὅπως πείσῃ αὐτοὺς καὶ λάβῃ χάριν περικλείονται ἐν αὐτῷ.

Τὸ βιβλίον τῶν νεκρῶν περιέχει τὴν ἀπολογίαν τῆς ψυχῆς ἐμφανιζομένης ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ Ὁσίριδος, ἀπαριθμοῦσας τὰς ἀγαθὰς πράξεις ἢ μᾶλλον ὅσας κακὰς δὲν ἔπραξε.

Περικοπὰς τινὰς τῆς ἀπολογίας ταύτης ἦν ὁ Σαμπολίον ὀνομάζει «ἀρνητικὴν ἐξομολόγησιν» παρέχουσαν ἐνταῦθα.

«Κύρια τῆς ἀληθείας σᾶς φέρω τὴν ἀλήθειαν — οὐδὲν κακὸν ἢ ὀδύον ἔπραξα —
 » οὐδένα τῶν ὁμοίων μου κατέστησα δυστυχῆ — οὐδέποτε συνεταιρίσθην μετὰ τοῦ κακοῦ
 » — κύριος ἀνθρώπων οὐδέποτε ἐβίασα αὐτοὺς νὰ ἐργασθῶσι πλέον τοῦ δέοντος — οὐδένα
 » κατέστησα πτωχόν, δυστυχῆ ἢ ἐν στερήσει — οὐδέποτε ἔπραξα τὸ τοῖς θεοῖς μισητόν
 » — οὐδέποτε ἐξ αἰτίας μου δούλος ἐτιμωρήθη παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ — οὐδέποτε ἐπέι-
 » νασεν, ἐδίψησεν, ἢ ἐκλαυσεν — οὐκ ἐφόνευσα οὐκ ἐψεύσθην — οὐδέποτε ἐσύλησα τὰς
 » ἐν τοῖς ναοῖς προσφοράς, οὐδέποτε τοὺς ἄρτους ἢ τὰς ταινίας τῶν μομιῶν. »

Κατωτέρω δὲ ὡς νὰ ἀπήντων οἱ δικασταὶ φέρεται:

«Δὲν ὑπάρχει κακὸν ἢ ἀκαθαρσία ἐν αὐτῷ — ἐζήτησεν ἐν τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἐτράφη ἐν
 » αὐτῇ — διὰ τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἀγάπης ἐξιλίωσεν αὐτὸ — ἔδωκεν ἄρτον τῷ πεινῶντι,
 » ὕδωρ τῷ διψῶντι ἐνδύμα τῷ γυμνητεύοντι, καὶ λέμβον τῷ στερουμένῳ τοιαύτης. »

Κατὰ τὸ βιβλίον τοῦτο τὸ σῶμα ἔδει ὅπως ἦ τετραχιευμένον. Ἰδοὺ δὲ τί λέγει ὁ νεκρός:

«Χαίρει ὦ πάτερ Ὁσίρις ἔρχομαι πρὸς σὲ χωρὶς τὸ σῶμα ἢ αἱ σάρκες μου νὰ λυ-
 » θῶσι· εἰμὶ ἀρτιμελής ὅπως ὁ ἐμὸς πκτηρ Ὁσίρις Χέφρα ὁ ἔχων τὸν ἀνθρώπον, ὡς
 » ὁμοιωμά του εἶναι ἀδιάλυτος.

Χαίρετε λέγομεν καὶ ἡμεῖς ἀγαθοὶ Αἰγύπτιοι· εἴχατε δίκαιον νὰ πιστεύητε εἰς τὴν ἀθανασίαν· ἢ ἀθανασία σας κεκλεισμένη ἐντὸς τάφου, μούμιαι ψυχρὰ καὶ ἀναυδος, ἀνίσταται ἤδη μετὰ πενήκοντα αἰῶνας διὰ θαύματος τῆς ἐπιστήμης, ὅπως μᾶς ὁμιλήσῃ τὴν γλῶσσαν σας, μᾶς δόσῃ ἰδέαν τῆς ὑπάρξεώς σας, μᾶς εἴπει τὰ ἦθη σας, μᾶς ἐξιστορήσῃ τὸν πρόσκαιρον βίον σας, καὶ μᾶς ἀνακοινώσῃ τὰς περὶ τῆς αἰωνιότητος ἐλπίδας σας.

Ι. Σ. ΠΙΟΤΑΜΙΑΝΟΣ

Ἐργασιον ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1893

ΓΑΛΑΤΑΣ, ΠΕΡΑΝ, ΠΡΕΣΒΕΙΑΙ, ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ.

Ἐκ τοῦ ἀναχωρητηρίου ἡμῶν χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἀνάγκην νὰ λάβωμεν καιρὸν λαμβάνομεν κατ' ἀπαιτήσιν τὸ θάρρος νὰ διαβιβάσωμεν τῇ Ἠχοῖ βραχυτάτην ἐπιστημείωσιν ταύτην εἰς τὰ περὶ τοῦ Πέραν κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ τελεσθεῖσαν τελετὴν ἀπαγγελθέντα καὶ γραφέντα, εἰ καὶ ταῦτα μόνον σχολεῖα ἀπέβλεπον. Ἐὰν πολλὰ καὶ ἐτι πλείονα εἶναι δυνατόν νὰ γραφῶσι καὶ νὰ ἐξακριβωθῶσιν ἄλλοις μελέτω· ἐπιστέλλοντες ὅμως τὰς κατωτέρω γραμμὰς δίδομεν ἀπλῶς ἀφορμὴν περικτεῖρω ἵνα οἱ ἀρμόδιοι, οἱ καθ' αὐτὸ ἀρμόδιοι, γράψωσι πλείονα καὶ διαφωτίσωσι τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην φώτων· διότι νῦν ὀσπρίων ἀμνητος, ὡς κατηντήσαμεν.

Νομίζομεν ὅτι ὁ περὶ Περαιᾶς ὁμιλῶν ἢ γράφων πρῶτον πρέπει νὰ καθορίσῃ ὑπὸ γεωγραφικῆν ἢ τοπογραφικὴν ἔποψιν τί εἶναι τὸ Πέραν, τίνα εἶχεν ἢ Περαιὰ ἄλλοτε καὶ νῦν ἔρια, ποίου μέρους ἐδέσποζεν ἐν ἄλλοις χρόνοις καὶ καιροῖς ἢ ὀνομασία αὐτῆ. Ὁ ἀρχαιομαθὴς μάλιστα καὶ γλωσσομαθὴς, ἐὰν εἶναι φιλομαθὴς, εὐχὴ ὀλίγα δύναται νὰ περισυλλέξῃ ἐκ τῶν περιηγητῶν τῶν κατὰ τὰς τελευταίας τρεῖς ἐκατονταετηρίδας τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων ἐπὶ πολὺ ἢ καὶ ὀλίγον περιηγησάμενων καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς εἰς ἰδίαν συγγραφῆς συμπηξάντων· ἀλλ' οὐ μόνον τοῦτο καὶ ἐκ διπλωματικῶν ἐγγράφων, ἅτινα ἐγράφοντο ἐκ τῶν ἀμπελώνων τοῦ Πέραν, πολλὰς σημειώσεις δύναται ν' ἀρυσθῆ.

Πέραν ἢ Περαιὰν λέγοντες ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἐννοοῦμεν τὴν ἀπέναντι ἢ ὡς λέγουσιν οἱ βυζαντινοὶ ἱστορικοὶ τὴν κατατικρὸν τοῦ Βυζαντίου ἐν τῇ Εὐρώπῃ χώραν ἢ πόλιν. Τὴν χώραν ταύτην κληθῶσιν οἱ αὐτοὶ ἱστορικοὶ Πόλιν Γαλατίην, ἢ Γαλάτην, κλ. καὶ τοὺς κατοικοῦς Γαλατιανοὺς ἀδιαφόρως, ὡς καὶ σήμερον. Χωρὶς δὲ ν' ἀναδιφῶμεν πολλὰ χαρτία ἢ παλαιὰ ἀποσημειώματα κατὰ τὴν φράσιν τοῦ φίλου ἡμῶν κ. Μ. Γεδεών, ἢ καὶ συγγραφῆας λέγομεν ὅτι Μαρτίνος ὁ Κρούσιος καὶ ὁ Γερλάγιος γράφουσι: Pera seu Galata (τῷ 1578), καθὼς καὶ γραμματεῖς πρεσβειῶν γάλλοι καὶ γερμανοὶ π. χ. ὁ G. C. von Driesch, ὅστις περιγράφει τὴν ἐκ τοῦ Βυζαντίου διὰ Γαλατᾶ, διὰ τοῦ Τοπχανᾶ εἰς Πέραν ἀνοδὸν καὶ ἐγκατάστασιν τοῦ Δαμιανοῦ Οὐγῶ φὸν Βερμόνθου, πρεσβευτοῦ τῆς Α. Α. καὶ Καθολικῆς Μ. Καρόλου τοῦ ΣΤ' ἐν Κ' πόλει κατὰ τῷ 1719 κ. ἐ. (ὄρα σελ. 273 Histor: Nachricht von Gross-Botschaft nach Constantinopel. . . ἐν Νυρεμβέργῃ 1723). Δικαίως δὲ κατὰ τὸν ἐλληνικὸν τρόπον ὀνομάζεται Περαιὰ, διότι οὕτως ἐν γένει καλεῖται πᾶσα πέραν τῆς θαλάσσης ἢ καὶ ποταμοῦ χώρα· πρὸλ. ἰδίως Περαιὰ τῆς Παλαιστίνης, ἢτοι ἢ πρὸς Α. πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρα, Περαιὰ Ροδιῶν, ἢτοι ἢ ἀπέναντι τῆς νήσου πρὸς Ν. παραλίᾳ τῆς Καρίας· τοιαύτην ἐξήγησιν καὶ ἐν τῷ Γεωγραφικῷ ἡμῶν Ἐγγειριδίῳ ἀνεγράψαμεν (Γεῦχ. Α' σελ. 121) περὶ τοῦ Πέραν τὸν λόγον ποιούμενοι.

Χωρὶς νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ὁ von Driesch περιγράφει ἐν ὁ σιματῆς ἄριστα τὸν Γαλατᾶν ἀναφέρων τὸ παρ' ἀρχαίαις ὄνομα αὐτοῦ Sycena (ἴσως κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἀλεξανδρῖνου χρονικοῦ (Συκώδης, Συκαῖ) τὴν ὑπὸ τειχῶν, πολλῶν τύμβων καὶ πύργων κατὰ τὸν ἀρχαῖον ρυθμὸν (nach alter Manier) καὶ τρόπον· περαιτερισμὸν αὐτοῦ καὶ ἄλλα λέγομεν ἐνταῦθα ὅτι τρεῖς μόνον πρεσβείας ἐν τῷ κυρίως Πέραν γινώσκει τὴν Γαλατίην, τὴν καὶ ἀρχαιοτέραν, τὴν

Ἀγγλικήν καὶ τὴν Ὀλλανδικήν (1), ἐκτὸς ἐννοεῖται τῆς καίσαροβασιλικῆς ρωμαϊκῆς (αὐστριακῆς). Ἀγγελοὶ συγγρόνως ἐπέμφθησαν εἰς τὰς τρεῖς ταύτας πρεσβείας ἵνα ἀναγγείλωσι τὴν ἐκ Βιέννης αἰσίαν τοῦ πρεσβευτοῦ εἰς τὴν Πόλιν ἄφιξιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν δύο πρεσβευτὰς εὗρον διαμένοντας ἐν Πέραν ἤδη κατὰ τὴν 1 Αὐγούστου, τὸν τῆς Ἀγγλίας ἄλλως δὲν ἐπέτυχον διὰ καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Βελιγράδιον, οὐ μακρὸν τῆς Μαύρης θαλάσσης, ὡς αὐτῇ λέξει σημειοῦται ὁ ἱστοριογράφος γραμματεὺς, ἵνα μὴ τυχὸν παρενεχθέντες τινὲς ἐννοήσωσι τὸ τῆς Σερβίας ὁμώνυμον. (2)

Προκειμένου τοῦ λόγου περὶ τῶν ἐν Γαλατῆ ἡμετέρων ἐκκλησιῶν, ἃς ἀντιγράφωμεν ἐνταῦθα μετὰ νέων προσθηκῶν ὅτι, πρὸ ἔτους ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ συγγραμμάτῳ ἡμῶν τῷ περὶ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα προσφωνηθέντι τῷ κ. Κύντῳ ἐπὶ τῇ 25ετηρίδι αὐτοῦ (3) ἵνα πληθυνθῇ ἡ γνώσις ἀρυσόμενοι τοῦτο ἐξ ἀνεκδότου Συνταγματικῆς, ὅπερ συνέταξε Στέφανος ὁ Γερλάχιος ἀνευρεθὲν ὑφ' ἡμῶν ἐν ταῖς χειρογράφοις τῆς Τυβίγγης :

« Ἦσαν δὲ ναὶ ἐκκλησιῶν πλῆθος πολὺ· σχεδὸν γὰρ ἕκαστος τῶν εὐγενῶν ἐν τῇ ἐκκετοῦ οἰκίᾳ ναὶ » εἶχεν ἰδίως ἐξόχως τῶν μεγάλων καὶ δημοσίων.

« Ἐν δὲ Γαλατῆ ἀντικρὺ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰσὶ δέκα· α') Χριστὸς ὁ Σωτὴρ· β') Χριστὸς ὁ Κρεμαστὸς, αἰγιαλοῦ ἐπάνω· γ') Χρυσοπηγῆ Παναγία. δ') Καστελιώτισσα Παναγία, (ἀπὸ τόπου ὀνομασθεῖσα)· ε') Ἐλεοῦσα Παναγία· ς') Παναγία· ζ') ὁ Ἅγιος Γεώργιος· η') ὁ Ἅγιος Δημήτριος· θ') ὁ Ἅγιος Νικόλαος· ια') Πρύδρομος ».

Ἐν ἱερουργίᾳ μάλιστα τελεσθεῖσα ἐν τῷ ναῷ τῆς Χρυσοπηγῆς παραστάς ὁ Γερλάχιος κατηχηραστήθη, ὡς γράφει, ἐφ' ᾧ καὶ περιγράφει αὐτὴν ἐν δυοῖς σελίσιν· τῷ 1584 τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο Μάξιμος ὁ Μαργούνης (2) προσκληθεὶς ἐκ Κρήτης ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἱερουσολύμων τοῦ Β'. Ἐν τέλει ἐκ περισσοῦ σημειοῦσθω ὅτι ἐν σελ. 205 τοῦ γερμανιστῆ τῷ 1674 in folio δημοσιευθέντος Ἡμερολογίου τοῦ Γερλαχίου ἀναφέρονται καὶ δυτικῶν μοναχῶν καὶ ἐκκλησιῶν ἐν Γαλατῆ, ἧτοι ἐν Πέραν καὶ δὴ ἐπισημότεραι (vornehmste) αἰ ἐξῆς : ἡ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου ἡ κυριωτέρα, ἡ τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου, ἡ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἡ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἡ τῆς Μαρίας, ἡ τῆς Ἁγίας Ἀννης, ἡ τῆς Ἁγίας Κλάρας καὶ ἡ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Πού κεῖνται αὐταὶ ἄλλοις ἀπόκειται νὰ φροντίσωσιν.

Ταῦτα πενήχρᾳ πενήχρᾳ γράφομεν σήμερον ἵνα μὴ τέλειον ἀποκορύσωμεν ἐπαναληφθεῖσαν φιλικὴν ἀπαίτησιν διότι χάρις φίλῳ χάριν τίθει.

Ἐν Ξηροκρήνῃ τοῦ Βοσπόρου
τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1893.

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ.

(1) Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι καὶ ἡ τῆς Βενετίας πρεσβεία ὑπῆρχεν ἀλλ' αὐτὴ ἔκειτο ἐν Γαλατῆ.

(2) Τὸν μετὰ τὴν τοῦ Πασσάρου εἰρήνην (Ἰουλ. 1718) ἐπισκεπτόμενον ἐπιστήμων τὴν Πόλιν ἡμῶν πρεσβευτὴν προῦπήγησε καὶ ἐπισκέψατο ἐκ μέρους τοῦ μεγάλου βεζίρου ὁ Μαυροκορδάτος, Πρῶτος διερχόμενος τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, κατὰ τὸν ἡμέτερον ἱστοριογράφον καὶ μητρὸν ἐγγινος τοῦ πεφημισμένου (Beruhmten) Μαυροκορδάτου (Maurus Cordatus) ἀπολαύων, ὡς λέγει, ἀξιοθαυμάστου εὐνοίας τοῦ τότε Σουλτάνου Ἀχμέτ τοῦ Γ' διὰ τὰς πρὸς τὸ κράτος ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Ὁ Μαυροκορδάτος αὐτὸς ἦν ὁ Ἰωάννης Α' ὁ καὶ ἡμεῶν (1684-1719) Ἡβλ. Legrand Général : des Maurocordato, καὶ Ε. Σταματιάδου Βίαι μεγάλων διερχομένων σ. 115.

(3) Σελ. 17.

(4) Ἡβλ. Ἱεροὺς κλήρους σελ. 17.

ΠΟΙΗΤΙΚΑΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

Φίλος σεβαστὸς τῆς Φιλολογικῆς Ἠχοῦς ἐπέστειλεν ἡμῖν τὴν ἐξῆς ἐπιστολίον : « Τὸ καταπληκτικῶς ἀκατάληπτον Sonetto τοῦ τελευταίου φύλλου τῆς Ἠχοῦς παρέχει τῷ γράφοντι τὸ θάρρος ἵνα ἀποστείλῃ ὑμῖν τὰς ἐσωκλειστοὺς δύο ἀκατάληπτους μεταφράσεις δύο γαλλικῶν Sonettes (Φθορόπαρον καὶ Ἀνάληψις) ἐπι καταληπτοτέρων, ὅπως ἐὰν ἐγκρίνητε αὐτὰς δημοσιεύσατε 15 ὁκτωβρίου 1893. »—Τὸ δεύτερον τῶν Σονέττων τούτων εἶναι μεταφράσεις τοῦ πολυκρότου ποιήματος τοῦ François Coppé : Les ruines du cœur. Παραθέτοντες τὸ πρωτότυπον, τὴν εἰρημένην μετάφρασιν τοῦ λογίου φιλομας (1) καὶ ἐτέραν ἐν δημόδει γλώσσῃ (2), ἀθύριμρον ληφθεῖσαν τῆς παραλαβῆς τῆς ἀνωτέρου ἐπιστολῆς, ὑποβάλλομεν καὶ τὰς δύο εἰς τοὺς ἐμμοῦσους ἀναγνώστας μας ὅπως ἐγγράφως καὶ ἠτιολογημένως ἀποφανθῶσιν ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ μικροῦ τούτου ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἢ δημοσιευθῆ προσεχῶς, καθὼς καὶ τὰ ὀνόματα ἑκατέρου τῶν μεταφραστῶν, καὶ αἰ ἐπιτυχέστερον γεγραμμένοι ἀπαντήσεις τῶν ἀναγνωστῶν, αἵτινες—παρακαλοῦνται—νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν συντομώτεραι.

Ruines du Cœur.

Mon cœur était jadis comme un palais Romain
Tout construit de granits choisis, de marbres rares.
Bientôt les passions, comme un flot de barbares
L'envahirent, la hache ou la torche à la main.

Ce fut une ruine alors. Nul bruit humain,
Vipères et hiboux. Terrains de fleurs avares.
Partout gisaient, brisés, porphyres et carrares
Et les ronces avaient effacé le chemin,

Je suis resté longtemps, seul, devant mon désastre ;
Des midis sans soleil, des midis sans un astre
Passèrent, et j'ai là vécu d'horribles jours.

Mais tu parus, enfin, blanche dans la lumière,
Et, bravement, afin de loger mes amours
Des débris du palais j'ai bâti ma chaumière.

(1) Ἀνάληψις.

Ἦν ἡ καρδιά μου ποτὲ ναὸς ἀρχαῖος βρύων
Σπανίων λίθων, ἐκλεκτοῦ γρανίτου καὶ μαρμάρου·
Τὰ πάθη πλήρ' οὐ πολὺ, ὡς χεῖρ φυλῆς βαρβάρου
Ἐδήωσαν διὰ δαδὸς κ' ἀξίτης τὸ μνημεῖον.

Παρεμορφώθη εἰς σωρὸν ἀξένων ἐρειπίων·
Ἐκεῖτο θρόνιμα ἰασπις κ' ἀλάβαστρος τῆς Πάρου,
Ἐφρασσον βάτοι καὶ ὀδοὺς καὶ πύλας τοῦ μεγάρου
Γλαυξ κ' ἔχιδρα ἐσύριττον δι' ἀγαθῶν πεδίων.

Μακρὸν τὴν δῆωσιν ὄρων, πᾶν θύρρος ἀπολέσας
Ἡμέρας μεσ' ἀνήλια, κ' ἀνάστρους νύκτας μέσας
Ἐπέζων ἀπελπις, οἰκτρὰν διάγων βίου ἦβην.

Ὅτ' ἐπεφάνης Ἰλαρὰ ὡς φῶς ἀγῆς μαρμαίρου.
Ἀναλαβῶν, πρὸς οἰκισμὸν ἐρώτων ἀγροτέρων
Ἐκ συντριμμαίων τοῦ ναοῦ ἀρέκτησα καλύβην.

(2) Καρδιάς ἐρείπια.

Ἦσον, καρδιά μου, μὴ φορὰ Ρωμαῖκὸ παλάτι
Ἀπὸ γρανίτες διαλεχτοῦς, μάρμαρα δουλεμένα·
Μὴ ἦλθαν τὰ πάθη, σὰν φυλὴ βαρβαρικὴ ποῦ ἐκράτει
Φωτιά κ' ἀξίτη, χαλασμοί, σέ χέρια ἀφωρισμένα

Ἐρείπια τότες κ' ἐρημιὰ! καμμιὰ φωνὴ διαβάτη
Μόνου κοράκια κ' ὄχετρες! χωρὶς λουλοῦδι ἕνα
Κάμπους καὶ δρόμους κρύψανε τ' ἀγκάθια καὶ οἱ βάτοι
Καὶ σκόρπια μάρμαρα παρτοῦ θὲ ρ' ἄβλεπες σπασμένα

Νύχτες περνοῦσαν ἀραστρες, ἀνήλια μεσημέρια,
Καὶ στὰ χαλάσματά μου ἐμπρὸς μὲ σταυρωμένα χέρια
Ἐζῶσα χρόνια μοναχός, βαρῖα σὰν τὸ μολύβι.

Μὴ τέλος μπρόβαλλες, ἀγνή σὰν τῆς ἀγῆς τῆ δρόσο
Καὶ τὸν γλυκόμας ἔρωτα, τῶν δυό, γιὰ τὰ σπιτώσω
Ἀπ' τὰ συντριμμαῖα παλατιοῦ χτίζω μικρὸ καλύβι!

ΔΥΩ ΔΑΚΡΥΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν.)

Ἡ Μαρία de Riven ἔζη ὡς ἐν ὄνειρῳ: ἦτο τόσο εὐτυχῆς, εὐτυχῆς ὅπως εἶναι αἱ βασιλοπούλες τῶν παραμυθῶν· καὶ ἡγάπα τὸν πρίγκηπά της μὲ ἀπόλυτον λατρείαν καὶ ἀπειροσίτην θαυμασμόν. Ἀπὸ πρωίας μὲν ἐξύπνα, ἦτο ἡδὴ ἐκεῖ, κατέχων ὅλους τοὺς λογισμοὺς της· ἀφοῦ καθ' ὅλην τὴν νύκτα τὸν ὄνειρεύετο καὶ κατόπιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐσκέπτετο αὐτόν. Τώρα πλέον ἐπίστευεν ὅτι θὰ γείνη σύζυγός του, πάντοτε καθὼς εἰς τὰ παραμύθια, ἀγνοῦσα ἄλλως τι ἐστὶ γάμος, οὔτε ἐὰν ὁ γάμος οὗτος ἦτο συμφέρων ἢ ὄχι δι' αὐτήν. Δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ὀπισθόβουλον βλέψιν οὔτε ἐπὶ τοῦ τίτλου του, οὔτε ἐπὶ τῆς κολοσιαίας παρουσίας του: τὸν ἡγάπα ἀπλούστατα καὶ θὰ ἐγένετο σύζυγός του καὶ ἐὰν κατὰ τύχην ἦτο αὐτὸς ὁ κ. Krig, ὁ διδάσκαλος τῆς φιλίας της, ἀντὶ νὰ ἦναι ὁ καλλίτερος γαμβρὸς τῆς Αὐστρίας. Καὶ ἦτο ὡραία, ὡς ἄνθος τὸ ὅποσον ἀνοίγει, ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆ τῆς καρδίας της.

Ἡ κόμισσα Carola σιωπηλῶς ἐθριάζετο: ἄφανε τὰ πράγματα εἰς τὸν ροῦν των — διότι ἐπήγειναι καλὰ — φοβουμένη μήπως ἀναστραφῆ αὐτὸν δι' ἀκαίρου ἐπεμβάσεως ἢ δι' ἄφρονος λέξεως.

Μίαν μετὰ μεσημβρίαν ὅμως, ἡ Μαρία ἐξήστραπτεν, ὡς νὰ εἶχε καταπιῆ τὸν ἥλιον παρετήρησεν ἡ Λιλὴ ἦτις ἦτο δεκαετίς.

Ἡ μήτηρ ὑποπεύθη τι καὶ ἀδιαφόρως ἠρώτησεν, οὔσα βεβαία περὶ τῆς ἀπαντήσεως:
— Μὲ ποῖον χορεύεις τὸ Cotillon, τὸ ἐσπέρας;

Ἡ Μαρία εὐθὺς ἀπήντησεν: «Μὲ τὸν πρίγκηπα de Cless μητέρα» Κατόπιν προσέθεσεν, αἰφνης ἐρυθρῶσα «Ἄχ μητέρα, εἶμαι τόσο εὐτυχῆς, μὲ εἶπεν ὅτι μὲ ἀγαπᾷ καὶ ὅτι θέλει νὰ γείνω σύζυγός του. Ἡ μήτηρ ἀπήντησεν ἀπλούστατα: Εἶμαι εὐχαριστημένη παιδί μου.

Περιέμενε τὴν ἐπίσημον αἴτησιν, ἀλλ' ἡ αἴτησις δὲν ἤρχετο, διότι ὁ γηραιὸς Πρίγκηψ δεινῶς ὠργίσθη (μάλιστα παρ' ὀλίγον ἔμενον ἀπόπληκτος, καὶ τοῦτο τὸν ἐξώργισεν ἔτι πλέον) ὅταν ὁ υἱὸς του τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι ἐξήτει τὴν χεῖρα τῆς Δεσποσύνης de Riven.

— Ἀλλὰ τὴν ἀγαπᾷ, ἐτονθόρξεν ὁ Veit.

— Ἀγάπα τὴν ὅσον θέλεις, ἀλλὰ μὴν τὴν νυμφεύσῃς ἀπήντησεν ὁ ἐράσμιος οὗτος γέρον.

Κατόπιν διώρου συζητήσεως τὸν ἀπέδειξε τόσο τετραγωνικῶς τὴν τρέλλαν τὴν ὅποιαν θὰ ἔκαμνε, ἐὰν προέβαιεν εἰς τὸν ἀνάρμοστον τοῦτον γάμον, ὥστε ὁ Veit ὑπεσχέθη ν' ἀναχωρήσῃ αὐθημερὸν διὰ τὰς ἐν Βοημίᾳ γαίας του.

* *

Ὁ Πρίγκηψ Veit de Cless διεσκέλιζε καὶ πάλιν τὸ κενιστήριον τοῦ Stettin ἦτο κεντρὰ τετραγυμένον καὶ ὁ φίλος του δὲν ἐπέστρεφεν ἀκόμη.

Μετὰ δέκα λεπτὰ ὁ Rex Stettin ἐσηλθεν: ἐπροχώρησεν μειδιῶν, ἀλλ' αἰφνης τὸ πρόσωπόν του ἠλλοιώθη ἕνεκεν τοῦ παραδόξου ἔρους τοῦ φίλου του.

Ὁ Cless ἐψήθησε ἀπρέπει νὰ μὲ κάμῃς μίαν ἐκδούλευσιν τὸ ἐσπέρας».

— Καλά, τί ζητείς;

‘Ο Πρίγκιψ ἐδίστασε.

— α’ Ακουσε, εἶνε μία διαβολεμένη ὑπόθεσις· ἀλλὰ δὲν μὲ εἶναι δυνατὸν νὰ ξεμπερδέψω· εἶναι ἀπελπιστικόν· ἀλλὰ τί νὰ κάμω; ‘Ο πατήρ μου μὲ στέλλει εἰς Βοημίαν, δὲν θέλει νὰ τὴν νυμφευθῶ... ὥστε ἔννοεῖς· ἀντὶ νὰ τὴν ἐπανεῖδω, προτιμῶ νὰ φύγω εὐθύς, διότι ἐπὶ τέλους τί νὰ τὴν εἰπῶ; τὴν εἶχον ὑποσχέθῃ ὅτι θὰ τὴν νυμφευθῶ... καὶ ἔπειτα.

‘Ο Stettin ἠγανάκτησεν...

«Εἶναι πολὺ κακὸ αὐτὸ τὸ ὅποιον κάμνεις! Ταλαίπωρος μικρά! Δὲν εἶναι τίμιον πρᾶγμα αὐτό, τὸ ἠξεύρεις...»

‘Ο de Cless ἐμάσσα τὸ ἄκρον τοῦ μύστακος τοῦ καὶ οἱ γαλανοὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ εἶχον ἀθέβαιον καὶ ἀόριστον βλέμμα· ἐπὶ τέλους εἶπε μὲ κλαυθμηρὰν φωνὴν χαϊδεμένου παιδιοῦ.

— Ἐὰν νομίζεις ὅτι αὐτὸ μὲ εὐχαριστεῖ! — Τὴν λατρεύω αὐτὴν τὴν μικράν!... ἀλλ’ ἀφοῦ μὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν συζευθῶ; ὁ γέρον θὰ μεταβιβάσῃ τὰ πρωτοτόκιά μου εἰς τὸν Κάρολον; Ἐν τῷ μεταξύ δὲν εἰμπορῶ νὰ ζητεύω μαζὺ τῆς... Ἐνῶ ἐὰν ἀναχωρήσω... μ’ ἐξασφαλίζει διακοσίας χιλιάδας φλωρίνας εἰσόδημα, θαρρῶ πῶς ἀξίζει τὸν κόπον, εἶ!

Καὶ ἐπανελάβε μὲ περισσότερον παράπονον: «Ναὶ μὲν θέλω νὰ μὴ τὴν συζευθῶ, ἀλλὰ νὰ τὴν ἐπανεῖδω αὐτὸ δὲ μὲ εἶναι ἐκ τῶν ἀδυνάτων. Ν’ ἀψήρσω τὸ βλέμμα τῶν δύο ἐκείνων ὀφθαλμῶν, δὲν αἰσθάνομαι τὴν δύναμιν δι’ αὐτό... ὅθεν ἰδοῦ τί ἤθελα νὰ κάμῃς... μ’ ὑπέσχθη τὸ Cotillon διὰ τὸ ἑσπέρας, εἰς τῆς Βαρώνης: πρέπει νὰ χορεύσῃς ἀντ’ ἐμοῦ. Περιμένε τὴν παρὰ τῆ εἰσόδῳ καὶ ἐξήγησέ τιν, εἶπέ τιν ὅτι προσεκληθῆναι αἰφνης δι’ ἐσπευσμένους ὑποθέσεις, πολὺ ἐσπευσμένους — ἐπὶ τέλους ὅτι θέλεις — καὶ ἔπειτα χόρευσε μετ’ αὐτῆς τὸ Cotillon.»

‘Ο Stettin ἐσκέπτετο.

— Ἔστω, εἶπεν, θὰ τὸ κάμω χάριν αὐτῆς. — Ταλαίπωρος μικρά! μὴ τὴν ἀλήθειαν, ὠραίαν ἀποστολὴν μ’ ἐπεφόρτισας! Ὅχι προτιμοῦσα καλλίτερα νὰ μὲ ἀποκούψουν ἕνα δάκτυλον.

Κατόπιν εἶπε σχεδὸν μὲ σκληρότητα: «Φύγε τώρα καὶ ἄφισέ με.»

‘Ο Veit des Cless ἀνεχώρησε μὲ ὕψος καταβεβλημένον.

* *

‘Ο Stettin ἐπόπτευσεν τὴν εἴσοδον. Εἶχεν ἔλθει ἑνωρὶς ἐπιθυμῶν νὰ τὴν ἰδῇ ἄμα τῆ ἐλεύσει τῆς. Ἐφθασεν ἐγκαίρως, ἀπαστρέπτουσα, καὶ ἐκτάκτως ὠραία — ἔφερε τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο αἰσθητὰν ἀπὸ ροδάχρον μεταξωτὸν μὲ ρόδα ἐστολισμένην.

Τοῦτο τὸν ἐλύπησεν ὑπερβολικὰ νὰ τὴν βλέπῃ τόσο φαιδρὰν καὶ τόσο ἐντελῶς εὐτυχῆ — ἠξεύρων τὸ διατὶ — καὶ σκεπτόμενος ὅτι ἐμελλε νὰ καταστρέψῃ ὅλην ἐκείνην τὴν χαρὰν ἣτις ἐπρόκειτο νὰ καταρεύσῃ, ἐπὶ τῆ εἰδήσει ἦν ὅτι τῆς ἔδιδεν, καθὼς καταρέουν τὰ ἐκ παιγνιοχάρτων μέγαρα. Καὶ τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἦτο τρόπον τινα δολοφονία μικροῦ πτηνοῦ, νὰ προξενήσῃ τόσο κακὸν εἰς τὴν μικράν ἐκείνην. Καὶ μυστικῶς κατηράσθη τὸν Cless καὶ τὸ καθῆκον τὸ ὅποιον τὸν ἐπέβαλε.

Ὅχι ἦττον ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃ. Προχωρήσας τῆ προσέφερε τὸν βραχίονα· τὸν ἐδέχθη μὲ χαριστάτον μειδίαμα γνωρίζουσα ὅτι ἦτο ὁ καλλίτερός του φίλος καὶ ἀγαπῶσα ὅτι ἐκεῖνος ἠγάπα.

Εἶδεν εὐθύς ὅτι ἐξήτει κάποιον, καὶ ἠξευρεν ἄριστα ὅτι δὲν θὰ τὸν εὕρῃ ποσῶς, ποτὲ πλέον

— Τὸν τῆς χθὲς μνηστῆρα τῆς! — Ἐκαμην ἕνα γύρον Βάλς μετ’ αὐτῆς, ἀλλ’ ἐκείνη ἦτο κάπως ἀφρημένη καὶ ἔρριπτε λαθραῖα βλέμματα εἰς τὴν εἴσοδον.

Δὲν ἐτόλμα νὰ τῆς τὸ εἰπῇ· δὲν εἰξευρε πῶς νὰ τὸ κατορθώσῃ καὶ πόθεν ν’ ἀρχίσῃ διὰ νὰ τὴν προξενήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον κακόν.

Τότε βλέπουσα ὅτι ὁ πρίγκιψ τῆς δὲν ἤρχετο (ἐκείνη ἦτις τὸν ἐπερήμενε πάντοτε) ἐσκέφθη μήπως εἶνε ἐπάνω καὶ τὴν ζητεῖ, καὶ δὲν ἤθελε νὰ χάσῃ οὔτε στιγμὴν τῆς φιλότιτης παρουσίας του. Εἶχε νὰ τῷ δείξῃ, νέον φέρεμα τὸ ὅποιον εἶχον μαζὺ σχεδιάσει, κατὰ τὰς ἰδικὰς του ὁρέξεις (ἠγάπα πολὺ νὰ τὴν βλέπῃ κομψήν). Εἶπεν εἰς τὸν Stettin:

Ν’ ἀναβῶμεν ὄλιγον ἐδῶ ζεσταίνομαι πολὺ...»

Ἐπεκλίθη προσφῆρων αὐτῆ τὸν βραχίονα. Κατεβλίθετο, ἠννύει διὰ τί ἤθελε ν’ ἀναβῆ. Ὅχι δὲν τῷ ἦτο δυνατὸν νὰ τῆς τὸ εἰπῇ, θὰ περιμένῃ ἀκόμη· θὰ τὸ ἐμάνθανεν πάντοτε πολὺ γλήγορα.

Ἀλλὰ τῷ ἔδωκεν ἡ ἰδία ἀφορμὴν, ὅταν, ἀφοῦ ἐπεθεώρησεν ὅλας τὰς ἄνω αἰθούσας, ἠρώτις: «διατὶ λοιπὸν δὲν ἦλθετε μετὰ τοῦ Πρίγκιπος ὡς πάντοτε;»

Καὶ ἔγεινε ροδακόκκινος ὡς τὸ φέρεμά τῆς.

Ἀπήντησε τρέμων α’ Α! Δεσποινίς, δὲν θὰ ἔλθῃ σήμερον· ὁ κύβος ἐρίφθη. Τί θὰ συνέβαινε τώρα; ὁ ταλαίπωρος νέος δὲν ἐτόλμα ν’ ἀτενίσῃ τὴν Μαρίαν, ἀλλ’ ἠσθάνθη ὅτι ἄφισε τὸν βραχίονά του μὲ ἄρμητικὴν κίνησιν, καὶ ἀνεφώνησε: Πῶς! Δὲν θὰ ἔλθῃ!... Ὅχι δὲ, θὰ ἔλθῃ, θὰ χορεύσῃ μετ’ ἐμοῦ τὸ Cotillon! καὶ προσέθεσε μὲ τρέμον ὅστις αἰφνης ἐζωγραφίσθη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς «Μήπως εἶναι ἀσθενής;

— Ὅχι, Δεσποινίς, δὲν εἶνε ἀσθενής!

Καὶ ἐκ νέου τῆ προσέφερε τὸν βραχίονα, μὴ θέλων νὰ τὴν παρατηρήσῃ, τὴν ταλαίπωρον μικράν! Τὸν ἠκολούθησε μηχανικῶς.

Δὲν ἐτόλμα νὰ τῆ εἰπῇ τίποτε — ἦτο τρομερόν! — ὅχι προὔτιμα νὰ εὕρισκετο εἰς τὰ καταχθόνια τῆς γῆς.

Ἐκείνη ἐπέμενε: «Ἀλλὰ σὺς λέγω ὀφείλει νὰ χορεύσῃ τὸ Cotillon μετ’ ἐμοῦ» Καὶ ὁ Rex συνεκέντρωσεν ὅλον τὸ θάρρος.

«Δεσποινίς... μ’ ἐπεφόρτισεν μὲ μίαν πρὸς ὑμᾶς ἀποστολὴν...»

Δὲν ἐμειδία πλέον· προσέλαθεν ὕψος ἀνήσυχον τὸ ὅποιον πολὺ τὸν ἐλύπει, ἀθέλετε νὰ μὲ κάμετε τὴν τιμὴν νὰ μὲ δεχθῆτε ὡς ἀντικαταστάτην;

Δὲν ἀπήντησεν μὴ δυναμένη νὰ ἐννοήσῃ, ἐρωτῶσα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, θέλουσα νὰ μάθῃ.

«Ὁ Veit ἀνεχώρησεν» προσέθεσεν ὡς ἀπαντῶν εἰς διατυπωθεῖσαν ἐρώτησιν.

Ἐψιθύσασε μὲ παράδοξον τρέμον: Ἄνεχώρησε; ποῦ;

— Εἰς Βοημίαν, εἶπε χαμηλοφώνως.

— Διὰ πόσον καιρὸν;

— Δὲν εἰξεύρω, διὰ τρεῖς μῆνας νυμίζω.

Τότε ἀμέσως κατόπιν τῶν λέξεων τούτων, ἠσθάνθη τὰς τύψεις τοῦ συνειδότητος δολοφόνου, διότι ἐξαίφνης οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐσθέθησαν ὡς εἰ κάτι νὰ κατεβραύσθη, νὰ ἐξέλιπε, νὰ ἀπέθανεν, εἰς τοὺς δύο ἐκείνους μεγάλους ἀκαταβυσίτους ὀφθαλμούς.

Καὶ μία τοιαύτη ἀπελπισία ἦλθεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀφανισθέντος ἐκείνου κάτι, ὥστε ὅχι ἤθελε νὰ πέσῃ εἰς τὰ γόνατα, ἐκεῖ, ἐκείνην τὴν στιγμὴν, καὶ νὰ ζητήσῃ συγνώμην διὰ

ἐκεῖνο τὸ κακὸν τὸ ὅποιον τῇ προϋξένησε. — ἀθώως καὶ ἀκουσίως — διὰ τὸ ὅποιον δὲν ἔβλεπε καμμίαν θεραπείαν.

Καὶ ὁ Rex εὐρασκεν ὅτι πράγματι οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκεῖνοι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἦνε ὅλως διόλου καθὼς οἱ ἄλλοι: ἦσαν ἀμίμητοι ἐπίσης ἐν τῇ θλίψει.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡ κόμισσα Freuremberg καὶ ἡ βαρονίσ de Bahusch διήρχοντο: ἦσαν δύο μητέρες ἔχουσα ἐκάστη ἀπὸ μίαν καρακάξαν ἀδυνατῶν ἀποκαταστάσεως. Καὶ ἀμέσως, μὲ τὴν ἀμίμητον σκληρότητα τὴν ὅποιαν ἔχουν αἱ τῆς κατηγορίας ταύτης γυναῖκες πρὸς τὰς ὠραίας νέας, ἡ κόμισσα ὑψοῦσα τὴν φωνὴν εἶπε τῇ ἐτέρᾳ προσποιουμένη ὅτι ψιθυρίζει τὸ πρᾶγμα: «Ἄ! φιλότατη βαρονίς, ἔμαθες τὰ νέα; ὁ πρίγκηψ de Cless ἔστειλε τὸν υἱὸν του εἰς Βοημίαν διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐννοεῖ τὸν γάμον αὐτοῦ μετὰ τῆς Δεσποινίδος de Riven! Καὶ ὁ Veit ὑπέκυψε πολὺ εὐκόλως καθὼς λέγουν: νομίζω ὅτι τὸν εἶχον παρασύρει ὀλίγον περισσύτερον παρ' ὅτι ἤθελε. — Εἶναι πολὺ πρακτικὸς νέος — καὶ δὲν εἶναι διόλου δυσαρεστημένος ὅτι ξέμπλεξε τόσον φθηνά!... Ἄλλ' ἐκείνη ἡ καλὴ fieruninire Herminie Carola θὰ φρενιάσῃ...

Ὁ κακὸς καὶ μίσους ὑάινης ἔμπλεος γέλως τῆς ἀντήχησε ὀπισθὲν τῆς.

Καὶ ἡ Μαρία de Riven ὅλα τὰ ἤκουσε.

Μίαν στιγμήν ἀκόμη ἔμεινε ἀκίνητος: ἀτενίζουσα πρὸς τὰ πρόσω καὶ μηδὲν βλέπουσα. κατόπιν πέρασαν ἄλλοι, τὴν παρέσυραν εἰς τοὺς διαδρόμους: Δὲν ἐπρόφερε λέξιν καὶ περιεπάτε πλησίον του. Ἐκεῖνος ἐπροχώρει μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς κάτω νεύων καὶ μὲ πραγματικὸν τρόπον νὰ ἀπκντήσῃ καὶ πάλιν τὸ βλέμμα τῆς: Ἦπόρει διότι δὲν ὁμίλει: Εἶχε φοβηθῆ περισσοτέρας ἐρωτήσεις. Τέλος ἐτόλμησε νὰ ὑψώσῃ τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν ἠτένισεν καὶ εἶδεν ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς δύο δάκρυα τὰ ὅποια ἔρρεον, δύο πτωχὰ δάκρυα παθητικὰ, τὰ ὅποια τοῦ ἐξέσχισαν τὴν καρδίαν.

Καὶ βαθυτάτος οἶκτος τὸν κατέλαθεν, μίαν ἀδυναμία ἀπελπισ καὶ ὀργίλος ἐνώπιον τῆς μεγάλῃς ἐκείνης λύπης. Καὶ ἠνόησεν ὅτι τετέλεσται πλέον ἡ λεπτὴ τῆς Μαρίας καρδία. Ἦνόησε ὅτι ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἦνε ὅτι ἦτον, ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ πιστεύσῃ τώρα, ὅτι δὲν θὰ δυναθῆ πλέον ν' ἀγαπήσῃ, ποτὲ πλέον χωρὶς ὀπισθοβουλίαν, μὲ ἐμπιστοσύνην ἀπεριόριστον, τυφλὴν, μὲ πίστιν, ὅπως πιστεύουσιν εἰς θεὸν ὅταν πιστεύουσι... καὶ ἠσθάνετο ὅτι παρίστατο εἰς ἀγωνίαν, ἀδύνατος ἀπέναντι τῆς προδοσίας ἄλλου, ἧτις κατέστρεψε τὰ πάντα ταυτοχρόνως εἰς τὴν πτωχὴν ἐκείνην μικρὰν ψυχὴν.

— Παρατήρησε! εἶπε λακωνικῶς ὁ πρίγκηψ Veit de Cless τείνων ἀγγελτήριον τῷ Stettin. Οὗτος ἀνέγνωσε:

Κ

Ὁ Κόμης καὶ ἡ Κόμισσα Carola λαμβάνουσι τὴν τιμὴν ν' ἀναγγεῖλωσιν ἑμῶν τοὺς γάμους τῆς θυγατρὸς καὶ προγονῆς αὐτῶν Δεσποινίδος Μαρίας de Riven, μετὰ τοῦ Κόμητος Louis Cateck de Marol.

Καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸ χωρὶς λέξιν νὰ προφέρῃ.

— Πῶς σὲ φαίνεται; ἐπερώνησεν ὁ Veit παραφερόμενος: ὁ Rex Stettin ἀπήντησε κατόπιν στιγμιαίας σιωπῆς:

— Πῶς θέλεις νὰ μὲ φανῆ; εἶναι φυσικώτατον!

— Πῶς φυσικώτατον! ἐφώνησεν ὁ Veit, φυσικώτατον! ἐγὼ νομίζω ὅτι εἶναι τρομερὸν! ὅποια κωμωδὸς αὐτὴ ἢ μικρὰ! ὅταν σκέπτομαι πῶς προσεποιεῖτο ὅτι μὲ ἀγαπᾷ! Ἄ! αἱ γυναῖκες! αἱ γυναῖκες! ὅλα αἱ αὐταί!... Ἄλλὰ τὶ τὰ θέλεις αὐτὸ δὲν τὸ περίμενα ἀπὸ αὐτῆν!..

Ὁ Rex τὸν παρετήρει ἐκπεπληγμένος, ἐνθουσιούμενος τὰ δύο ἐκεῖνα δάκρυα, τὰ ὅποια τοῦ ἔμειναν εἰς τὴν μνήμην ἀνεξάληπτα ὡς ἡ ἐπούλωσις καυσίματος... Κατόπιν ἐπανερχόμενος εἰς τὴν φιλοσοφίαν του καὶ γενόμενος πάλιν φιλόσοφος ἀνύψωσε τοὺς ὤμους του.

..

Ἐμαθον κατόπιν ὅτι ὁ Κόμης Cateck ἦτο τισσαράκοντα ἐτῶν καὶ πλουσιώτατος: καὶ ὁ Veit de Cless ἐν τάξει νυμφευθεὶς τὴν ἀρχιδουκίσσαν του σκέπτεται ἀκόμη καὶ σήμερον ὅτι ἡ Μαρία de Riven ἀναξίως ἐφέρεθαι πρὸς αὐτόν

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.

Ν. ΦΑΛΗΡΕΥΣ

ΚΑΡΔΙΑ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΤΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ARDEL (Συνέχ. σελ. 76 κ. ἐ.)

Σκεπτικιστής, πάντοτε σκεπτικιστής! μοῦ ἔλεγεν ὁ Νότερστωφ. Ἐκεῖνος δὲν εἶναι πράγματι καθόλου. Ἐχει μάλιστα γενναϊοτάτην δόσιν εἰλικρινούς αἰσιοδοξίας, ἧτις τὸν κάμνει πρωτότυπον ἀληθινά, εἰς ἐποχὴν ὅπου πανταχόθεν πλημμυρίζει ἡ ἀπαισιοδοξία — καθὼς τὸ γνωρίζω καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον. Καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔχει κάποιον ἰδιαιτέρον τρόπον νὰ κρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ γεγονότα, ὅστις προσδίδει ἀληθινὸν γλυκύτητα εἰς τὴν συναναστροφήν του.

Μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν του ἡ ὑπόληψίς του εἶναι μεγάλη καὶ ἐκτὸς τούτου ἔχει μέγαν ἀριθμὸν θαυμαστῶν εἰς ὅλον τὸν γραμματισμένον κόσμον τῆς Εὐρώπης. Καὶ ἀπολαμβάνει εἰς τὸ ἔπακρον αὐτὴν τὴν διασημότητά του.

Ἐπὶ μίαν ὥραν, ὅταν τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης περιπλέομεν τὴν λίμνην, μοῦ ὁμίλει, μὲ τόνον ὕγειους καὶ ἀφελούς εὐθυμίας περὶ τῶν ἐπαίνων, εὐχαιμῶν καὶ τιμῶν αἵτινες τοῦ ἐπιδαφιλεύονται καὶ ἐπρόσθεσε τέλος μὲ γέλωτα ὅστις δὲν ἀπέκρυπτε τὸ εἰλικρινὲς τῆς σκέψεώς του:

— Περιπαίξετέ με ὅσον θέλετε, ἀγαπητέ μου. ἐγὼ δὲν τὰ περιφρονῶ αὐτὰ ὅπως σεῖς: ὁμολογῶ ταπεινότητα πῶς ἀγαπῶ τὴν δόξαν. ἄλλως τε ἔχω γυναῖκα πού τὴν λατρεύει καὶ διὰ μόνην αὐτὴν θὰ ἤμουν εὐτυχὴς νὰ τὴν ἔχω!

Πολὺ λαμπρὸν τοῦτο καὶ ἐξόχως ἀρμόζον εἰς σύζυγον... καὶ τίποτε δὲν ἔχω ν' ἀντιτάξω εἰς αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν. Ἄλλ' ἐγὼ τὴν καταφρονῶ πραγματικῶς, καθὼς εἶπε. Ἄλλοτε ὠνειρεύθην καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ταύτην πού κατέχω σήμερα... Τὴν ὠνειρεύθην ὅταν ἤμουν νεώτατος καὶ τὴν ἤθελα, ὅπως ὁ Νότερστωφ, διὰ τὴν γυναῖκα τὴν ὅποιαν ἐπόθισα νὰ ἴδω φέρουσαν τ' ὄνομά μου... Ἀφοῦ τὴν ἀπέκτησα τὴν ἀγάπησα πικροχόλως ἐπειδὴ μ' ἐξεδίκαιτο τρόπον τινά: μ' ἀνέβασεν ἐπὶ τῆς βαθμίδος ἐκείνης ἡ ὅποια καὶ μόνον ἦτον ἱκανὴ νὰ σαγηνεύσῃ τὴν ὠραίαν καὶ φιλόδοξον ἐξαδέλφην μου. Τώρα δὲν τὴν ἀγαπῶ, μοῦ εἶναι ἀδιάφορος: τόσο φροντίζω δι' αὐτὴν ὅσον καὶ διὰ τοῦ παιγάρου μου τὴν στάκτην πού τινάζω ἀδια-

φόρος κατ' αὐτὴν μάλιστα τὴν στιγμὴν ποὺ μ' ὀμιλεῖ ὁ Νότερστωφ διὰ τὴν δόξαν... — τοῦτο χωρὶς ἄλλο ἐπειδὴ τὴν κατέχω ἐξ ὀλοκλήρου· πολὺ πιθανόν νὰ τὴν ἐξετίμων περισσώτερον ἢ μὲ διέφευγε.

Ἄλλὰ δὲν μπορῶ νὰ μὲ γελοῦν φανταστικῶς αὐταπάται. Μετὰ πενήντη ἢ ἐξήντη ἔτη, τὰ ἔργα μου τόσον ἐπὶ τοῦ παρόντος περιζήτητα (ἐπειδὴ ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν παρούσαν τῶν πνευμάτων κατὰστασιν) θὰ φαίνονται γράμμα νεκρὸν εἰς τὴν νέαν γενεάν, ἥτις θὰ τὰ περιβάλλει μ' ἐκείνον μόνον τὸν ὅποιον καὶ μεις τόρα τιμῶμεν τοὺς προκατόχους μας ἂν κ' ἐπέρασαν ἢ μὴ τῶν... Θὰ εἶμαι πλέον ὄνομα πάροχον ἀνίας εἰς τὰ μαθητάρια τῶν λυκείων μας, καὶ ἴσως ἀκόμη τὸ πολὺ διεγείρον τὴν περιέργειαν πνευμάτων, τὰ ὅποια θὰ ζητοῦν νὰ μάθουν ἀπ' αὐτὰ τὴν πνευματικὴν κατὰστασιν ἐποχῆς παρελθούσης... Ἴσως τινὲς καὶ αὐτὸ τὸ νομίζουν πολὺ. Καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτ' ἄλλο καλύτερον παρὰ νὰ ἐπαναλάβω τοὺς ἀπελπισμένους λόγους τοῦ μεγάλου ἀπαισιοδόξου τῆς Γραφῆς: «Ματαιότητος ματαιότητων...»

16 Μαΐου.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπέστρεφα, τὸ λεωφορεῖον τοῦ ξενοδοχείου ἀπεβίβαζε πλῆθος ταξιδιωτῶν. Καὶ πρὶν ἀκόμη δυνθῆναι νὰ διακρίνω τοὺς νεοελθόντας ἤκουσα ἔμπροσθεν τοῦ προδρόμου ἤχον εὐθύμων φωνῶν, νεανικῶν γελώτων, καὶ πρὸς μεγίστην μου ἐκπλήξιν παρετήρησα, πλησιάζων, ἐπὶ τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς σκάλας καὶ πλησίον τῆς μίσης Enid, τὴν νεκρὴν συνοδοιπόρον μου συνοδευομένην ὑπὸ τῆς θείας τῆς καὶ τῆς σεβασμίας τροφῆς τῆς, ἡ ὅποια, ἐνῶ τὴν παρετῆρει, εἶχεν ἀληθινὰ ὀρθαλμούς πιστοῦ καὶ ἀφωσιωμένου ζώου.

Ἐκείνη καὶ ἡ μίς Enid ἔμοιαζαν νὰ εἶναι φίλαι κάλισται, διότι, ἂν καὶ ἐφαίνετο πῶς ἔβλεπε τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἀποσκευῶν τῆς στοιβασμένων ἐπὶ τοῦ λεωφορείου, ἐξηκολούθουν νὰ φιλαρτοῦν χωρὶς διακοπὴν συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως ἀντηλλάσσοντο μεταξὺ τῶν ἐπιφωνήσεις, θορυβῶδεις γελώτες ἐξέσπανον, καὶ βροχιθδὸν προσχόνοντο φιλήματα ἐκατέρωθεν, τόσον ταχέως ἐπιστρεφόμενα ὅσον καὶ ἐδίδοντο· καὶ τὰ ἐρωτήματα κ' αἱ ἀπαντήσεις διεσχυρόνοντο μετὰ θαυμαστῆς ἐτοιμότητος, ἀγγλιστί, τοῦθ' ὅπερ προσέδιδεν εἰς τοὺς λόγους τῶν τὴν ἡγήσαν εὐκρίνειαν καλαϊδισμού ἢ φιλοσοφίας.

Ἡ μίς Λίλιαν μ' ἀνεγνώρισεν δὲν μοῦ διέφυγεν ἀδιόρατος τις λάμψις, ἥτις διέδραμε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς, καὶ ἐφέθημεν πρὸς ἀλλήλους μετ' εὐγενεῖας πληρεστάτης· τὴν ἐχειρέτησα, καὶ μ' ἀνταπέδωκε τὸν χειρισμὸν μ' ἐλαφρὰν τῆς κεφαλῆς κίνησιν ἀψόγου ἐντελείας, γεμάτη μ' ὑπερήφανον χάριν καὶ ἐπέρασεν ἀπ' ἐμπρός μου στριζομένη ὀκνηρῶς ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς φίλης τῆς...

Καὶ τόρα θὰ μείνη ἄρα γε ἐδῶ, εἰς τὸ Vevey; Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει, ἂν τὸ πλῆθος τῶν ἀποσκευῶν τῆς σημαίνει τοιοῦτόν τι, θὰ παραμείνω κ' ἐγὼ. Ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀποβάραν τῆς Λωζάνης παρετήρησα ἐπίσης γύρω τῆς ὁμοίαν ἀφθονίαν... θὰ μ' ἄρесе νὰ ἔμεινεν ἐδῶ μερικὸν καιρὸν. Ὁ πτωχὸς μου ὁ ἐγκέφαλος, αἰώνως ἀπασχολημένος μὲ τὴν ψυχολογίαν, ἐλπίζει νὰ εὕρῃ ὕλην παρατηρήσεων... θ' ἀποβῆ ἴσως δι' ἐμὲ ἡ πεταλοῦδα ἐκείνη ποὺ θ' ἀνατάμω... καὶ διατί ὄχι;... ἀπὸ μάλιστα ἡ ἐγγιήρησις θὰ διεξαχθῆ χωρὶς νὰ ὑποφέρῃ ἐκείνη καὶ θὰ γνωρίσω πιθανόν ἐπακριβῶς καρδίαν νεάνιδος...

17 Μαΐου.

Ἡ τύχη χωρὶς ἄλλο μοῦ φέρεται εὐμενέστατα. Ἡ μίς Λίλιαν θὰ παραμείνῃ εἰς τὸ Vevey ἕνα μῆνα, ἴσως ἐξ ἑβδομάδων ἢ καὶ παραπάνω, ἀναλόγως ποὺ θὰ ἐπέλθῃ ἀργὰ ἢ

γρήγορα ἢ περίοδος τῶν θερινῶν καυμάτων, ὅπως μοῦ εἶπεν ἡ Κκ Νότερστωφ, ἡ ὅποια ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ εἶναι πάντα καλῶς πληροφορημένη· χάρις εἰς τὴν ἐπαγωγὸν γοητεῖαν τῆς φυλῆς τῆς κατέκτησεν τάχιστα τὴν συμπάθειαν τῶν Κων Lyrton καὶ εἶναι, ἐκτός τούτου, πάντοτε πρόθυμος ν' ἀκούῃ τὰς διηγήσεις τῆς λέλου Enid. Μὲ τὸν δικαστικώτερον τρόπον ἤρχισε νὰ ξεφουρνίξῃ, εἰς τὸν σύζυγόν τῆς κ' ἐμὲ λεπτομερείας, χωρὶς νὰ τὰς ζητοῦμεν, περὶ τῶν νεοελθόντων. ὁ Νότερστωφ ἐνυμφεῖθη ἀληθινὸν πρακτορεῖον!...

Χάρις εἰς ἐξαιρέτους τῆς ἐκδουλεύσεις ἔμαθα, θέλοντας καὶ μὴ, ὅτι ἡ μίς Λίλιαν εἶναι ὀρφανὴ καὶ ὅτι οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τὴν θείαν τῆς, λαίδυ "Εβανς, ἥτις διαμυράζεται μ' αὐτὴν τὸν βίον τῆς εἴτε εἰς τὸ μέγαρόν τῆς ἐν Κορνουάλλη, εἴτε εἰς τοὺς διαφόρους τῆς σταθμούς, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μακρὸς, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπίσης γνωρίζω τώρα ὅτι ἡ σεβασμία ἀκόλουθος εἶναι ἡ τροφὸς ποὺ ἀνέθρεψε τὴν μίς Λίλιαν καὶ τῆς εἶναι πάντ' ἀφωσιωμένη ψυχῇ καὶ σώματι, ἔτοιμη νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ τὰς ἐλαχίστας ἰδιοτροπίας τῆς... Καὶ τέλος—συμπέρασμα λίαν πολὺτιμον δι' ἐμὲ—ἡ λαίδυ "Εβανς συνδέεται στενότερα μετὰ τῆς Κας Crouville, κ' ὑπάρχει ἐπομένως μεγάλη πιθανότης νὰ τὸν συναντῶ συχνότατα ἐκεῖ, καὶ νὰ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ συστηθῶ ἐπισήμως, διὰ νὰ τὴν σπουδάσω καλύτερα.

Ἡ Κκ Crouville εἶναι πράγματι πρωτοτυποτάτη γυναίκα. Ὑπὸ φυσικὴν ἔποψιν ἡ πλειοπλοῦς τὴν κρίνει, καὶ χωρὶς ἀντιρρήσεις ἐλευθέρως ἄσχημον. Καὶ ὅμως... Ἦ ἀκάνονιστα χαρακτηριστικὰ τῆς ἔχουν ἀρρενωπὴν καὶ ἀνώμαλον τραχύτητα, ἀλλ' οἱ ὀρθαλμοὶ τῆς, οἱ μικροὶ, ἔχουν σπιθοβόλον ζωρότητα, οἱ ὀδόντες τῆς εἶναι θαυμάσιοι καὶ τὸ στόμα τῆς μὲ τὰ εὐτροφα χεῖλη τοῦ πνευματωδέστατον. Ὑπάρχει ἄπειρος εὐφυΐα εἰς τὴν τραχεῖαν αὐτὴν καὶ ἰδιότροπον γυναίκα τῆς ὅποιας ἡ ἐνεργητικότης, τροφὴν πάντοτε ζητοῦσα, ἐξωτερικεύεται δι' ἔργων καλλιτεχνικῶν καὶ φιλολογικῶν ἀληθινότητος ἰδιοφυΐας· εἰς τὰς ἐκθέσεις μ' ἀγαλλμάτια ἐξεργασμένα τολμηρότατα μετὰ σικιᾶς ἀδεξιότητος ἐπίσης μὲ εἰκόνας ποὺ προξενοῦν ἐντύπωσιν. Εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ μὲ μυθιστορήματα, διηγήματα, ἄθρα παντοῖα ἐμπνεύμενα ἀπὸ φαντασίαν ὑπερεκχιλ ζουσαν πρωτότυπον. Πιστεύω ὅτι ἡ Κκ de Crouville ἔχει τόσους ἐχθροὺς ὅσους καὶ φίλους διότι, ἂν καὶ εἶναι πράγματι ἀγαθωτάτη, ἔχει ἐνίοτε κατὰ δητικὰς λέξεις... Ἄλλως τε ἀγαπᾷ τοὺς φίλους τῆς κατὰ τρόπον δικαιοῦντα τὴν περίφημον ἐκείνην εὐχὴν «Φύλαττέ με. Κύριε, ἀπὸ τοὺς φίλους μου, μὲ τοὺς ἐχθροὺς μου, κάνω ἐγὼ καλὰ».

Ἡ παράδοξος αὐτὴ γυναίκα κατέγει ἐν ἀπὸ τὰ πλέον εὐχάριστα σαλόνια τὰ ὅποια δύναται κανεὶς νὰ ἐπισκεφθῆ καὶ ὅπου ὑποδέχεται μετὰ διακρίσεως καταπληκτικῆς, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὴν θερμὴν καὶ πυρετώδη ἰδιοσυγκρασίαν τῆς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὴν βοηθεῖ πολὺ πρὸς τοῦτο ὁ σύζυγός τῆς, ὁ βαρὸνος, ἄνθρωπος ξηρὸς καὶ ἰσχνός, μ' ἀβρότητα συμπεριφορῆς ἄλλων χρόνων, λεπτότητος πνεύματος σπανίας καὶ τὸ ὅποιον λατρεύει ἐκείνη καθ' ἕν τρόπον θὰ τὸ ἔκαμνε ἡ πρώτη τυχοῦσα ναυκουροῦλα· ἴσως διότι, ἡρέμου καὶ ὁμαλοῦ χαρακτήρος, δὲν τῆς ὁμοιάζει σὲ τίποτε.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνὸς ποὺ κάθηται εἰς τὸ Vevey ἡ ἑπαυλὶς τοῦ εἶναι τὸ κέντρον τῆς συναθροίσεως τῆς ἐκλεκτοτέρας κοσμοπολίτιδος τάξεως. Αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα θὰ δώσῃ garden—party εἰς τὸ ὅποιον ἔλαβον κ' ἐγὼ προσκλητήριον. Ἄν καὶ ἀπορρατισμένος ν' ἀποφύγω τὴν κοινωνικὴν τύρβην, θὰ πᾶγω ὅμως νὰ περᾶσω ὀλίγην ὥραν εἰς τὸ Cytise, βέβαιος ὅτι δὲν θὰ εὕρω τοῦλάχιστον καιρὸν καὶ τετραμμένον λόγον. (Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ

ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗΣ ΠΡΟΕΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΡΑΣΕΩΣ «ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ ΕΠΕΧΩΝ»

Ἡ κυρία ἔννοια τῆς λέξεως « Πρόεδρος » ὅτι πολλὸ ἀεστράφη ἐν τῇ σημερινῇ Ἐκκλησιαστικῇ γρῆσει πρὸς ἄλλοις παντὶ εἰδοί τὰ πράγματα.

Ἡ δὲ ἐπίσκοπος τυγχάνει ὡν φυσικὸς πρόεδρος τῆς ἰδίᾳ αὐτοῦ Ἐκκλησίας ὡς ὄλλον ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. « Ὁ ἐπίσκοπος προκαλεῖσθαι ἡμῶν (τῶν λαϊκῶν) ὡς θεοῦ ἀξίᾳ τατιμημένος, ἡ κρατεῖ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ παντὶς ἀρχεῖ ». Ἀποφαίνονται αἱ Ἀποστολικαὶ Διαταγαὶ (Βιβλ. Β' 28). « Ἀλλὰ γὰρ ὡδε καὶ τῶν νεῶν ἐπιτελέσας, θρόνοισ τε τοῖς ἀνωτάτω εἰς τὴν προτέρων τιμὴν, καὶ προσέτι βάρους ἐν τάξει τῆς καθόλου κατὰ τὸ πρόπον κοσμήσας », λέγει καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου ἐν τῷ περὶ αἰκονομῆς ἐκκλησιῶν πανηγυρικῷ (Ἐκκλ. Ἰστ. Χ κεφ. IV. 44).

Ὁ δὲ θεολόγος ὁ Γρηγόριος περιετρεῖ τὴν τοῦ ἐπισκόπου προεδρείαν ὡδε λέγων ἐν ποιήματι :

Ἐξέσθαι δοκέσθαι ὑπέβρονας, οὐχ ὑπέροφρος.

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ὄναρ τὸν ἀγιοροσίην.

Οἱ δὲ μὴ ἀμφοτέρωθεν ὑπεριδίωντες γεραίοι.

Πότῃμιν ἡγεμόνας ἐκκριτοὺς ἡλικία.

Οἱ δ' ἄρ' ὑποδρηστῆρες ἐν εἰμασι παμφανόωσιν.

Ἔστασαν ἀγγελικῆς εἰκόνες ἀγλαΐης.

Κατὰ ταύτην τῆς λέξεως τὴν ἔννοιαν καὶ ὁ ἱερεὺς ἀμματογράφος προσαγορεύει ἐν τῷ δοξαστικῷ τοῦ ἔσπερινου τῶν ἐν ἀγίοις ἱεράρχαις Νικόλαον πρόεδρον Μυρέων, ὡσπερ καὶ πράγματι ἦν ἄτε ἐπίσκοπος Μυρέων ὑπάρχων.

Πῶς δ' ἐκ τῆς κυρίας ταύτης ἔννοιᾳ μετέπεισαν ἡ προσηγορία αὕτη εἰς τὴν σημερινὴν καὶ πάντη αὐτοὺν καταχρηστικὴν ἔννοιαν εὐνόητον παντί, ὅταν ἀναλογισθῆ ὅτι ὁ ἱερεὺς δεσμὸς τοῦ ἐπισκόπου συντελεῖται διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς ἱεροσύνης ἐν τῇ χειροτονίᾳ, καθ' ἣν ὠρισμένως ὁ χειροτονούμενος ἐπίσκοπος συνδέεται ἀδιαρρήκτως ὑπὸ τῆς θείας χάριτος μετὰ ταύτης ἡ ἐκείνης τῆς ἐκκλησιαστικῆς παροικίας, ρητῶς ἐπισημασμένης, καὶ γίνεται ἐν μετὰ τῆς ἐκκλησίας, ἣν θεοθεν κέκληται νὰ ποιμάνῃ, ὡς ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ διὰ τοῦ γάμου, καὶ κεφαλὴ αὐτῆς ἀναπόσπαστος διὰ βίου, παρεκτὸς δὴλον ἴστω κανονικῶν λόγων τελείως ἀποκοπτόντων αὐτὴν πρὸς διάσωσιν τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ σώματος. Ἐντεῦθεν φυσικῶς τῷ λόγῳ ἡ μεταθεσις ἐπισκόπου ἀπὸ ἐκκλησίας εἰς ἐκκλησίαν ἦν πάντη ἀγνώστος τοῖς ἀρχαίοις καὶ ἥμιστα

ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων. Ὅθεν οἱ τῆς ἀκριθείας τῶν πραγμάτων κριτικὴ θεώτατα πατέρες ἐξ ἀνάγκης τῶν καιρικῶν περιστάσεων μετὰ τὸν ἸΒ' αἰῶνα σχολάζουσας παροικίας τὴν ἐπισκοπὴν, εἴτ' οὖν σχολάζοντα θρόνον, κατ' ἐπίδοσιν ἐτέρῳ ἐπισκόπῳ διδόντες, ἡ καὶ σχολάζοντι ἐκ καιρικῶν περιστάσεων, παρεχώρουν τοῖς τούτοις μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ προεδρεύειν ἐν τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράγμασι καὶ ἐκτελεῖν ἐν γένει τὰ ἐπισκοπικὰ καθήκοντα ἐν τῇ σχολάζουσῃ καὶ κατ' ἐπίδοσιν δοθείσῃ παροικίᾳ, ὅρα τῆς τοῦ ἱεροῦ θρόνου ἐγκαθιδρύσεως. Διὰ καὶ ἔφερον τὸν κανονικὸν τίτλον τῆς πρώτης ὡς κυρίας μητροπόλεως ἢ ἐπισκοπῆς, μεθ' ἧς ἀρχικῶς ἕκαστος συνεδέθη διὰ τῆς χειροτονίας, καὶ ἐπελέγοντο ἁπλῶς πρόεδρος τῆς κατ' ἐπίδοσιν δοδομένης. Τῆς ἀκριθείας ταύτης παροικίᾳ, παντελῶς ἐν τοῖς τελευταίαις χρόνοις, δικὴν πλημμύρας πρόσκυψαν αἱ μεταθεσεις καὶ προεδρικῶς παλλὰκις γινόμεναι, ὅταν ὁ μετατιθέμενος ἐπιδικῶν κρείττονα θρόνον καὶ ἀνώτερον, ἢ ἀπὸ κρείττονος καὶ ἀνωτέρου ἐξ ἀνάγκης μετατίθεται εἰς κατώτερον.

Ἀλλὰ περὶ τούτου βλέπει πλείονα ἐν πραγματείᾳ περὶ τοῦ ἀμεταθέτου τῶν ἐπισκόπων, δημοσιουβείῃ τῇ 11 Μαρτίου 1888 διὰ τῆς ἐφημερίδος « Κωνσταντινουπόλεως » § 9. ἐξ. ἔνθα (§ 7 καὶ 8) καὶ περὶ τοῦ τί ἐστι σχολάζουσα ἐκκλησία καὶ τί σχολάζων ἐπίσκοπος.

Σημειώτέον ὅτι καὶ τὴν σήμερον ὁ ἐν ζηνῇ παροικία καὶ ἀδείᾳ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἐπισκόπου ἱεροῦργῶν ἐπίσκοπος δὲν δύναται νὰ ἐγκαθιδρυθῆ ἐν τῷ συνθρόνῳ διὰ καὶ αἱ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐκδόσεις ἀδείας ἐπιτελέσεως τῆς θείας λειτουργίας πρὸς τοὺς παρεπιδημοῦντας μητροπολίτας ἐπισκόπους, ρητῶς ἀναφέρουσι τὸν τύπον « Δίχα τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως ».

Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς φράσεως « Καὶ τὸν τόπον » ρητέον ἐν προσθήκαις μίαν εἰς τὰ ἑτέρας εἰρημέναν, ὅτι ἰκανῶς σαφηνίζουσι αὐτὴν τὰ ἐν τοῖς πρακτικῶς τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀπαντῶντα ταῦτα. « Γρηγόριος πρεσβύτερος καὶ τόπον ἐπέχων τοῦ ἐπισκόπου Σμύρνης » (πράξ. Α' καὶ Β') « Ἀνώτμος μοναχὸς τοποτηρητῆς Σμύρνης ». (πράξ. Δ' καὶ Ζ').

Ἐν Σμύρῃ 14 Ἰουνίου 1893.

Σημ. Ἡ παροῦσα γνωμοδότησις ἐστάθη τῇ Μεσαιωνολογικῇ Ἑταιρίᾳ ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Σμύρνης κ. Βασιλείου ἐπὶ ζήτηματος, ὅπερ ἀπασχολεῖ τὴν Ἑταιρίαν ἀπὸ ἐξ μηνῶν.

ὡς Ἄντοχῇ εἰς τὸ ψῦχος. — Ὁ πρὸ τινος καιροῦ θάνατος ἑκατονταετοῦς Ἰταλοῦ ἐν Νόρφολκ πόλει τινὲ τῆς Ἀμερικῆς οὐτινας ἢ πολύτροπος βιογραφία περιλαμβάνει καὶ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Grande Armée τοῦ Ναπολέοντος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ρωσικῆς ἐκστρατείας τοῦ 1812 ὑπομνησθεῖ τὴν ἀλήθειαν ὅτι ἐξ ὅλου τοῦ μεγάλου καὶ πολλοῦ στρατοῦ, τὸ Νεαπολιτανὸν τάγμα ἐκ 10,000 ἀνδρῶν συνιστάμενον ἀντέστη εἰς τὸ ψῦχος καὶ τὰς στρεφσεις πολλῷ πλεον ἢ τὰ ἄλλα τάγματα τὰ συλλεγόμενα κυρίως ἐκ τῆς βορειοδυτικῆς καὶ κεντρικῆς Εὐρώπης. Τούτουτο ἐνδιαφέρον καὶ ἀπιστόδοκτον ἦτο τὸ φαινόμενον τοῦτο τὸ ἐξιστορηθὲν παρὰ τοῦ βαρῶνου Larrey ἀρχηγοῦ τοῦ ἰατρικοῦ ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ τοῦ Ναπολέοντος, ὡστε οἱ τότε φρεσιλόγονι καὶ ὑγειονόμου, πολλὰς ἐπύνησαν ἐξηγήσεις — ἐξηγήσεις ἀναζωπυρηθείας καὶ ἐλεγχθείας διαρκούσης τῆς Κριμαϊκῆς ἐκστρατείας πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ὅτε καὶ πάλιν τὰ Ἰταλικὰ τάγματα τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων εἰρέθησαν ὅτι ὑπέφερον ὀλιγώτερον ἐκ τοῦ ρωσικοῦ χειμῶνος καὶ ἀνέστησαν εἰς τὰς προσβολὰς αὐτοῦ γενναϊότερον ἢ οἱ Γάλλοι καὶ Βρεταννοὶ συστρατιῶται αὐτῶν. Ἡ περὶ αὐτοῦ γενομένη σκέψις εἶναι ὅτι οἱ Ἰταλοὶ γεννηθέντες καὶ ἀνατραφεέντες ἐν τῇ εὐλήφῃ Μεσημβρίᾳ κατεῖχον τούτουτο θερμότητος ἐν τοῖς νευρικοῖς συστήμασι αὐτῶν ὡστε ἐκ τῆς προμηθείας ταύτης διετήρουν πρὸς τὴν ἰκανὴν, καὶ κατεῖχον αὐτὴν καὶ ἀρῶν ἐτι οἱ τῶν βορειότερων καὶ τραχυτέρων κλιμάτων στρατολογηθέντες ἐταῖροι αὐτῶν εἶχον παντελῶς ἐξδουεῖ τὸ ἐν ἐαυτοῖς ὑπάρχον θερμότητος. Ἡ ἄνω παρατήρησις ὑπεστηρήθη καὶ ἐκ τῆς πέρας ἄλλων Ἰταλῶν οὔτινας ὡς διδάσκαλοι ἢ τεχνίται ἐγκατεστάθησαν εἰς Ἀγγλικὰ ἢ Σκωτικὰ ἐκπαιδευτικὰ κέντρα, οὗτι πράγματι ἀκοπώτερον ἀντέστησαν εἰς τὸν πρῶτον τοῦ Βορρᾶ χειμῶνα κατὰ τὸ πρῶτον δηλαδὴ ἔτος τῆς ἐαυτῶν διαμονῆς ἢ κατὰ τὸν δεύτερον καὶ τρίτον, καθ' ὃν καιρὸν ἡ προμηθεὶα τοῦ θερμότητος αὐτῶν ἐξητλήθη καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγῃσιν εἰς τεχνητὰς ἀναπαύσεις, ἅς κατ' ἀρχὰς ἀπεστρέφοντο.

Ἀποκίαι τῆς Αὐστραλίας καὶ Ἀγγλοῖνοι ἀξιωματικοὶ κατὰ τὴν εἰς τὴν γενετέραν ἐπάνοδον αὐτῶν παρομοίαν ἐμαρτύρουν πείραν, τὸ δὲ κατόπιν ἐμφανισθὲν ἔργον τοῦ Claude Bernard « Chaleur Animale (1876) Claude Bernard ἠεμήνευσεν ἐπιστημονικῶς τὴν δημόδη ταύτην παρατήρησιν.

Ἀναμνηδύτως κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ρωσικῶν ἐκστρατειῶν τὰ Ἰταλικὰ στρατεύματα εἰρέθηνα ἀντιμέτωπα πρὸς τοιοῦτον κλίμα ὅπως νέον δι' αὐτὰ

καὶ τούτουτο δομοεῖς χειμῶνας, ἡσθάνθησαν τὸν διαπεραστικὸν καὶ λίαν ὀξυγόνυγον ἀέρα ὡς ἀναρρωτικὴν καὶ ἐμψυχωτικὴν ἐπιρροὴν μᾶλλον ἢ ὡς καταβάλλουσαν καὶ καταστέλλουσαν καὶ κατὰ τὰς ὀλίγας ἐβδομάδας τῆς ὑποταγῆς αὐτῶν εἰς τοὺς νέους κλιματικούς θρούς, τὸ νευρικὸν αὐτῶν σύστημα συνεμορφώθη διὰ μόνης τῆς περισσοτέρας παραγωγῆς ἢ τῆς ἀπώλειας τῆς θερμότητος αὐτῶν. Ἀλλ' ἤδη ἐγέρεται τὸ ζήτημα -- ἦτο δυνατὸν ἢ πρὸς τοὺς νεωτέρους τούτους κλιματικούς θρούς συμφωνίᾳ τοῦ συστήματος αὐτῶν νὰ ἐξακλουθῆ ὑπὸ τῶν αὐτῶν βαθμῶν καὶ κατὰ τὸν ἐπόμενον χειμῶνα ὡς κατὰ τοὺς προηγουμένους; Ἡ πείρα κατεδείξε τούτουτο ἡ δὲ μαρτυρία Ἰταλῶν ἰδιωτῶν διαμεινόντων ἐπὶ πολλὴ ἐν ταῖς Βρεττανικαῖς νήσας ὡς καὶ τῶν ἀυστραλιανῶν ἀπαίκων καὶ Ἀγγλοῖνων περὶ ὧν ἀνωτέρω εἶπομεν καταλήγει εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα. Ὅπουδῆποτε ἐν τῇ ἐξηγήσει τοῦ φαινομένου δὲν πρέπει νὰ παρὶδομεν καὶ ἕτερον τούτουτο δ' εἶναι ἡ περισσοτέρα ἐγκράτεια καὶ ἀπογῆ ποτῶν τοῦ κατόικου τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν τοῦ Βορρᾶ. Εἰς τὸν πρῶτον — καὶ τοῦτο παρετηρήθη ἰδίως κατὰ τὴν ἀπὸ Μόσχας ἀποχώρησιν — ἡ κατάχρησις ἢ καὶ αὐτὴ ἡ μετρία χρῆσις τοῦ οἴνουπνεύματος ἦτο πάντη ἀγνώστος. Ἡ ἀπογῆ αὕτη ἦτο πλεονέκτημα τῶν Ἰταλῶν ὅπερ ἐστειροῦντο οἱ στρατιῶται τοῦ Βορρᾶ, ὡς ὁ Waller Scott ζωηρῶς ἐξιστορεῖ ἐσπεῦδον πρὸς τὸ Cognac ἢ τὸ Vodki ὅπουτα παρίσταται αὐτοῖς εὐκαιρία, καὶ ἐθεώρουν ἐαυτοὺς εὐδαίμονας καὶ εὐτωχεῖς ἐὰν ἦρύναντο ν' ἀγοράσωσαν « ὄρας τινὰς ἀνακισθίας » διὰ τῶν θερμάντικων τούτων καὶ μεθυστικῶν ποτῶν. Ἐπειτα πάλιν οἱ Ἰταλοὶ ἐν γένει καὶ ἰδίως οἱ Νεαπολιτανοὶ σκεπτικῶς εἰς τὰ μέτρια φαγητὰ τῶν μακαρονίων καὶ τὰς σαλάτας, ἡσθάνθησαν τὴν λιμοκτονίαν τῶν βεδιασμένων στρατευῶν πολλῷ ὀλιγώτερον ἢ οἱ Γάλλοι καὶ Γεῦτνος σύντροφον αὐτῶν. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῆ καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐνδωμασίας τῶν Νεαπολιτανῶν ἀρχουμένων καὶ κατὰ ἐκτάκτως ψυχρῶς χειμῶνας εἰς ὀλιγώτεράν τεχνητὴν θερμότητα ἐνδωμάτων καὶ καυσίμου ὕλης ἢ ὅσον αἱ βόσειν φυλαί.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Public Opinion).

ΕΡΜΙΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

Ὡς Ἡ τῆς Φωτογραφίας ἐφαρμογὴ εἰς τὴν ἀστρονομίαν ἔδωκε διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀστεροειδῶν σημαντικὰ ἀποτελέσματα. Ἐνῶ διὰ τῶν ἀρχαίων μεθόδων αἱ ἀνακαλύψεις διὰ τὴν περίοδον τοῦ 1872 — 92 δὲν ὑπερέβησαν τοὺς ἀριθμούς 1 ἕως 2 κατ' ἕτος, ἀνῆλθον εἰς 29 διὰ τὸ ἔτος 1892, καὶ μόνον

κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ τρέχοντος ἔτους ὁ κ. Charlois ἐκ Νικαίας καὶ ὁ κ. Wolf Heidelberg ἀνεκάλυψαν διὰ τῆς φωτογραφίας 25 νέους ἀστεροειδές.

Αἱ ἀρνητικαὶ πλάκες ἐπιτυγχάνονται δι' ἐκθέσεως, ἧς ἡ διάρκεια πρέπει νὰ εἶναι 3—5 ὥρων. Αἱ εἰκόνες τῶν ἀπλανῶν εἶναι στρογγύλαι καὶ καθαραὶ ἐνῶ αἱ τῶν πλανητῶν καὶ πλανητοειδῶν ἀναγνωρίζονται εὐθὺς ἀπὸ τὸ ἐπίμηκες τοῦ σχήματός των ὀφειλόμενον εἰς τὴν φύσιν τῆς τροχίης των.

Πησιάζει τὸ τρίδιον καὶ οἱ χοροὶ ὅ' ἀρχίσουν. Δύνασθε ἤδη ὥραται χρεύτρια νὰ ἐτοιμάζετε τὰς στολὰς ὑμῶν καὶ νὰ προαλείψετε διὰ . . . τὸν χορόν. Ἐσκέφθητε ὁμῶς ποτὲ περὶ τῆς εὐθύνης τῶν χρεωτῶν σας ; — . . . Ἀπορεῖτε καὶ ἔχετε δίκαιον, εἴσαθε πολὺ ποιητικὰ διὰ νὰ σκέπτεσθε δι' εὐθύνας, ἀλλὰ αἱ ξανθαὶ τῆς Ἀλθιῶνος κόραι πρακτικότεραι, μ' ὄλον τὸ βῆθος τῶν γαλανῶν ὀφθαλμῶν των ἐσκέφθησαν νὰ καθάρσωσι τὰς εὐθύνας. Νεαρὰ κάτακος τῆς New York, χρεούσασα ἔπεσε καὶ ἔσπασε τὴν κνήμην της, ἐφ' ᾧ ἐνάγει ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τὴν χρεωτὴν της τὴν ὅπιον κατηγορεῖ ἐπὶ ἀδεξιότητι καὶ τὴν ὅπιον καθιστᾷ ὑπεύθυνον τοῦ δυστυχήματός της. Ἰδοὺ ἡ παράδοξος δίκη τῆς ὁποίας ἡ ἐξελίξις πολὺ θὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν χρεωτῶν. Ἡ «Φιλολογικὴ Ἠχώ» ἔλαβε μέτρα ὅπως ἐγκαίρως κοινοποιήσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστὰς της τὰ πρακτικὰ καὶ τὴν σχετικὴν τῆ ὑπόθεσις ταύτη ἀπόφασιν τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου.

N.

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Τὸ τῆς Α. Β. τοῦ κ. Ἄλ : Κωνσταντινίδου παρ' ἐξεδόθη τελευταῖον, τύπος **Νεολόγου, Μήθοδος** πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ὀμιλουμένης καὶ γραφομένης ἑλληνικῆς γλώσσης — (οὐσσούλι-λιεάνι-ρουμί). Περὶ τοῦ πρωτοφανοῦς εἰς τὸ εἶδος αὐτοῦ βιβλίου, περὶ τῆς εὐμεθορίας αὐτοῦ, περὶ τῆς χρησιμότητος αὐτοῦ οὐ μόνον εἰς τοὺς ἐπιειμένους νὰ ἐκμάθωσιν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν συμπολίτας ἡμῶν ὀθωμανοῦς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ὁμογενεῖς ἡμῶν ἱκανὰ ἐν τῷ τύπῳ ἐρρήθησαν καὶ ἐγράψθησαν. Σύστασις τοῦ βιβλίου εἶναι νομιζόμεν αὐτὸ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ὅστις ἐπρόηκισε τὰ σχολεῖα ἡμῶν ἀπὸ δύο δεκαετηρίδων διὰ διαφόρων διδασκτικῶν καὶ ὀφελίμων βιβλίων καὶ μεθόδων πρὸς σπουδὴν τῆς γλώσσης τοῦ κράτους καὶ ἡ

τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ὑπουργείου διαταγὴ πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς μεθόδου εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ εἰς παρρησίας σχολὰς. Τὸ βιβλίον πωλεῖται ἐν Γαλιτᾷ παρὰ τοῦ βιβλιοπωλείου Δεπάστα.

Ἡ ἡγεθῆ ἤδη πρὸ πολλοῦ ἡ ἐκδόσις τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ ἐν τοῖς ἠθικοῖς Πλουτάρχου τοῦ Χαιρωνεῖος ἀποτεθησαυρισμένου θεσσαυροῦ Παιδαγωγικῶν γνώσεων ὑπὸ τοῦ ἐλλογιμοῦ καὶ γνωστοῦ γυμνασιάρχου κ. Χριστ. Σαμαρτσίδου. Ἡ ἐν μικρῷ 16ῳ μετα προλόγου κατὰ τεύχη ἐκδόσις τῶν παντῶν ἀποφθεγμάτων τοῦ ἠθικοριλοσόφου Πλουτάρχου ἔσται πάντως παντὸς οἰκογενειάρχου ἐγκλίσιον καὶ παντὸς διδασκάλου, ὅστις ἐξ ἐνὸς ἢ δύο ἀποφθεγμάτων ἀφορμώμενος δύναται νὰ συντάσῃ λόγους καὶ νὰ παιδαγωγῇ τοὺς χρεῖαν ὀρθῶν συμβουλῶν ἔχοντας. Ὁ κ. Χριστ. Σαμαρτσίδης εὐχαρίστως διέθεκεν ἑκατοντάδα τοῦ πρώτου τούτου τεύχους πρὸς πώλησιν ἐν τοῖς καταστήμασιν τῶν βιβλιοπωλείων Ἀδελφῶν Σφύρα καὶ τῶν ἀδελφῶν Νοτάρη ὑπὲρ τῆς ἀναξιοπαθούσης ἑλληνικῆς κινήτικης Ἐρξερουμ (θεοδοσιουπόλεως). Οἱ φιλόμοσσι καὶ φιλότιμοι προσκαλοῦνται ν' ἀγοράσωσι ταῦτα ἀποθλιπόντες οὕτω εἰς τὸν διπλοῦν σκοπὸν τῆς τε ἑαυτῶν καὶ τῆς τῶν ἄλλων εὐεργεσίας. Τὸ τεῦχος πωλεῖται ἀντὶ τετάρτου μεδζιτιέ.

— Ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ νέου ἔτους ἀγγέλλεται ἡ ἐκδόσις **Τουρκοελληνικοῦ Λεξικοῦ** ὀφειλομένη εἰς τὴν φιλοποσίαν τοῦ καλοῦ συνεργάτου τῆς **Φιλολογικῆς Ἠχῆς** κ. Γρηγορίου Κακάδα. Τὸ λεξικὸν τοῦτο, ὡς ἤδη ἐν ταῖς ἐπὶ τούτῳ ἀγγελίαις δημοσιεύεται, ἔσται θεσσαυρὸς οὐ μόνον λέξεων καὶ φράσεων, ἀλλὰ καὶ ἰδιωτισμῶν, παροιμιῶν, ὄρων ἐπιστημονικῶν ἀπαντώντων ἐν τῇ τουρκικῇ γλώσσῃ, καὶ δὴ θὰ περιέχῃ κατάλληλον **Εἰσαγωγὴν** εἰς τὴν τουρκικὴν Λεξικογραφίαν καὶ φιλολογίαν καὶ θὰ συνοδεύεται ὑπὸ παραρτήματος Γεωγραφικῶν καὶ Ἱστορικῶν ὀνομάτων. Γινώσκομεν τὸ βαρὺ τοῦ ἐπιχειρήματος, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄκραν ἐπιμονὴν καὶ φιλοποσίαν τοῦ κ. Κακάδα, ἐφ' ᾧ πεπεισμεθα ὅτι τὸ ἔργον ἅμα τῇ ἐγγραφῇ ἱκανῶν συνδρομητῶν χωρήσει τὸν εὐθὺν καὶ κανονικὸν τῆς ἐκδόσεως ὁδόν, ἦτοι τὸν ἀνα φυλλάδια κατὰ δεκαπενθήμεριαν. Τὸ ἔργον συμπληρώσους 50 φυλλάδια ἦτοι διπλάσια τυπογραφικὰ φύλλα τιμηθήσεται δὲ ἀντὶ 60 γροσίων διὰ τὴν προπληρώνοντα ἐρίπαξ, ἢ 75 εἰς τὸν λαμβάνοντα αὐτὸ κατὰ φυλλάδια, (ἦτοι ἀνα 60 παραδέξ). Εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῶν κ. Ἀδελφῶν Νοτάρη δέον ν' ἀπευθύνονται οἱ συνδρομηταί.

B. A. M.